

לש

לש בנתינת מים

תלמוד בבלי מסכת שבת דף יח עמוד א

גמרא. מאן תנא נתינת מים לדיו זו היא שרייתן? - אמר רב יוסף: רבי היא, דתניא: אחד נותן את הקמח ואחד **נותן את המים** - האחרון **חייב, דברי רבי**. **רבי יוסי אומר: אינו חייב עד שיגבל**. אמר ליה אביי: ודילמא עד כאן לא קאמר רבי יוסי - אלא בקמח דבר גיבול הוא, אבל דיו דלאו בר גיבול הוא - אימא ליחייב! - לא סלקא דעתך, דתניא: אחד נותן את האפר ואחד נותן את המים - האחרון חייב, דברי רבי. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: עד שיגבל.

שיטת רבי- נתינת מים הוי ליישה

אגלי טל לש, ט, יג,

דרבי סובר דהחויב הוא משום הרכבת קמח במים, וזה נעשה תיכף בשעת נתינת המים.

שביתת השבת פתיחה ללש אות יב
ואמנם לרבי תערובת מועט נמי גיבול מיקרי, כל שהמים נבלעים בו.

שיטת רבי- מחייבים גם על תחילת לישה

רמב"ם הלכות ביכורים פרק ח

הלכה ב- אימתי מפרישין חלה כשיתן את המים ויתערב הקמח במים מפריש החלה מתחלת דבר שנילוש שנאמר ראשית עריסותיכם, והוא שלא ישאר שם בעריבה קמח שלא נתערב במים שיעור עומר, ואם אמר ה"ז חלה על העיסה ועל השאור ועל הקמח שנשתייר ולכשתעשה כולה עיסה אחת תתקדש זו שבידו לשם חלה ה"ז מותר.

הלכה ד- מאימתי תתחייב העיסה בחלה משתגלגל בחטים ויתערב הקמח במים, או שתטמטם בשעורים ותעשה כולה גוף אחד, ואוכלין עראי מן העיסה עד שתתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים והכוסמין כחטים ושבולת שועל והשיפון כשעורים.

נ"מ- דעת רבי בדברים שאינם בר לישה

משנה ברורה סימן שכא ס"ק נ

(נ) אין מגבלין -... הנה בענין לישה תניא בברייתא בגמרא דאם אחד נותן קמח ואחד נותן מים האחרון חייב דברי רבי ור' יוסי ב"ר יהודה אומר אינו חייב עד שיגבל ופסקו רוב הפוסקים כר' יוסי ב"ר יהודה אך דעת בעל התרומות וסייעתו לפסוק כרבי דעל ידי נתינת מים נקרא גיבול וכל זה בקמח או עפר וטיט וחול הדק דהוא בר גיבול וכל כיוצא בהן אבל בדבר דהוא לאו בר גיבול כגון אפר וחול הגס דעת הרמב"ם וסייעתו דאף אם גבלו פטור מחטאת ורק איסורא איכא ודעת הרבה ראשונים להיפך דבדבר דלאו בר גיבול אף לר' יוסי ב"ר יהודה לא בעי גיבול ומשנתן בו מים חייב דזהו גיבולו. ועתה נבוא לבאר דברי השו"ע:

נ"מ- גיבול לאחר "לישה" בנתינת מים

ביאור הלכה סימן שכא סעיף יד ד"ה * אין מגבלין

* אין מגבלין וכו' - עיין מה שכ' במ"ב דדעת בעה"ת לפסוק כרבי דתיכף משנתן בו מים חייב וזו היא דעת הי"א הנזכר פה בסט"ז ובסימן שכ"ד ס"ג.
ודע דנ"ל ברור דאפילו לדעת בעה"ת הזו דנתינת מים נקרא גיבול ונתן בו מים מע"ש מ"מ אם גבל אח"כ בשבת חייב ולא אמרינן דזה מקרי לישה אחר לישה

לש

ר יוסי ברבי יהודה -
חייב רק כשבוללן

רבי- חייב בנתינת
מים

רק עשיית כל
התהליך מחייב

רק יצירת בצק נחשב
לש

תחילת הבליה
ויצירת הבצק גם
מחייב- משנה ברורה

נתינת מים מחייב-
אגלי טל, שביתת
שבת

נ"מ - דבר שאינו
נילוש חייב מיד
בנתינת מים- (ה"א
של אביי)

נ"מ- דבר שאינו
נילוש לא שייך בו
לישה- מ"ב

נ"מ- אין לישה
בדברים שאינם
יוצרים בצק, אפילו
לשיטת רבי

נ"מ- אם נתן מים
לפני שבת רבי יחייב

Putting together
the
ingredients/recipe

דבר שלאו בר גיבול- לר' יוסי ברבי יהודה

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף קנה עמוד ב

ואין עושין ממנו עיסה שאינו בן גיבול לעשות ממנו ככרות, ואין בגיבולו
אלא איסורא דרבנן דגזרינן משום גיבול הקמח

חידושי הרשב"א מסכת שבת דף יח עמוד א

וי"ל דהתם לאו בר גבול ממש קאמר אלא עירוב, ואיכא למידק דהכא משמע
דטפי איכא לחיובי היכא דלאו בר גיבול הוא וקיטמא דלאו בר גיבול הוא לכולי
עלמא מנתינת מים מחייב

בלילה רכה ובלילה עבה

בלילה רכה

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנה עמוד ב- קנו עמוד א

תנו רבנן: אין גובלין את הקלי ויש אומרים גובלין. מאן יש אומרים? אמר רב חסדא: רבי יוסי ברבי יהודה היא. והני מילי - הוא דמשני. היכי משני? אמר רב חסדא: על יד על יד.

ושוין שבוחשין את השתית בשבת ושותים זיתום המצרי. והאמרת אין גובלין! לא קשיא, הא - בעבה, הא - ברכה. והני מילי - הוא דמשני. היכי משני? אמר רב יוסף: בחול נותן את החומץ ואחר כך נותן את השתית, בשבת - נותן את השתית ואחר כך נותן את החומץ.

הגדרת בלילה רכה

חידושי הריטב"א מסכת שבת דף קנו עמוד א

... ופרקינן כאן בעבה כאן ברכה, כי אם היא עבה נראה כמו גיבול ולישה ואסור מדרבנן משום גזירה, ואם היא רכה נראית כמו משקים ולא דמיא [ל]לישה ועיסה ושרי.

חזון איש נח:ט

נראה דרכה היינו דנשפך ונירוק, אבל אכתי הן גוש ולא נוזל, אבל אם המים מרובים והן רק כמים עכורין אינו כלל בשם לש.

קצות השולחן קל:ג

ונראה דשיעור הבלילה אינו שווה בכל הדברים, אלא בכל דבר כדרך לישתו חייב עליו, ואם משנה ועושה יותר רק מעט, שוב הוי בלילה רכה.

